

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

6. Carnalis concupiscentia, causa traductionis peccati originalis.
Ostenditur hoc revera sensisse Augustinum contra, quam recentiores
putant. Primo ex prima radice traductionis magnitudine scilicet ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

descenderit. Nam hoc ipso quo homo ex primo homine viâ generationis effluit, reum putant: cum ei transgressio hoc ipso fiat voluntaria. Nam siue aliqua corruptio concupiscentiæ seu libidinis in naturam humanam per peccatū Adæ inducta fuerit siue non fuerit, hoc ipsi nihil omnino ad peccati transfusionem interesse arbitrantur. Quod enim August. subinde dicit, idcirco peccatum in prolem propagari, quia per vetustatem carnis vel libidinem generatur, hoc ita ab eo intellectum esse voluit, ut vel significaverit propagationem ex natura per peccatum corrupta, esse causam transfusionis, cuius argumentum sit libido; cum viâ generationis filium Adami esse sufficit: vel certe secundum alios, ut per carnis vetustatem non intellexerit libidinis ardorem; sed obligationem cavendi a iustitia originali. Vnde si quis Augustini sententiam acciperet de traductione peccati per libidinem, ut verba sonant, non ferendam videri dicunt. Idcirco verò præcipue in hanc

opinionem lapsi sunt, ut difficultates illas, quas Augustinus ex novâ singularum animarum creatione metuebat, & quibus pressus penè succubuit, illâ pacti istius facilitate, vel solius naturæ transfusione, vel utraq; simul junctâ expeditius dissiparent.

Sed pace eorum dixerim, neque difficultatem ipsi solvunt, quæ usque ad mortem torfit Augustinum, ut postea videbitur, neque quicquam ab ejus mente alienius, & in ejus doctrina absurdus, & principiis ejus repugnantius excogitare potuerunt. Usque ad eò, ut si verum sit, quod ipsi juxta ea quæ recensuimus docent, universam doctrinam ejus de peccato originali necesse sit corrumpere. Quâ de re paulò latius tractandum est. & propagationis modus, quem Augustinus ab initio conversionis usque in finem vitæ tanquam sibi exploratissimum & certissimum docuit, & ipsi mirâ interpretandi libertate pervertunt. omnium oculis sincerè, & citra fucum & prestigias obijciatur.

CAPVT SEXTVM.

Carnalis concupiscentia, causa traductionis peccati originalis. Ostenditur hoc reverà sensisse Augustinum contra, quam Recentiores putant. Primò ex prima radice traductionis, magnitudine scilicet peccati totam naturam vitiantis.

DVO igitur nobis præstanda esse video: primum ut ostendamus Augustinum istam sententiam reverà tenuisse, quam ipsi non ferendam videri dicunt, & potiùs Bedæ quam Augustino imputant: hoc est, peccatum originale per libidinem seu concupiscentiam, non tanquam argumentum corruptionis, sed tanquam veram causam transfusionis, atque ita ex ipsa natura rei propagari: ex quo consequenter positivum illud pactum cum homine primo evanesceat. Alterum, ut quo modo hoc fieri queat, ex Augustini mente declarem.

Quod igitur ad illud primum attinet, tot tantaque rei istius in Augustini scriptis argumenta sunt, ut supra modum admirer, qui fieri possit, ut quis Augustini libros legerit, nec istud animadvertit: nisi fortè, quòd ita ferè naturâ comparatum sit, ut animus opinionione quadam præoccupatus, hoc magnum illum auctorem, quem legit, sentire putet vel etjam velit, quòd ipse jam antè verum esse judicavit; ne alioquin se tanti Doctoris testimonio damnatum esse fateatur. Ex quo fit, ut quicquid eò alludat, obtorto collo in suæ opinionis suffragium rapiat, quicquid abludat, vix ea qua decet attentione & patientia ponderet, excutiat, cum alijs conferat: sed velut obscurius dictum prætereat. Itaque quia mihius recto voto legit veritatem quam querere

videtur sæpè non invenit, & fit sollicitudo laboris, dux erroris, dum loca ex Augustino querit, quibus non se corrigat, sed anticipata sua sensa confirmet.

Quapropter explorata diligenter doctrina sancti Augustini, sententiam ejus indubitatam esse comperio, quòd peccatum originale non aliter ex homine primo ad posteros propagatum sit, nec verò aliter propagari ullo possit modo, nisi per libidinem seu carnis concupiscentiam. Quòd ut quemadmodum certissimum est, ita etjam cuilibet suarum opinionum studijs non perturbato evidentissimum faciam, in aliquot classes ejus rei argumenta distribuam.

Primum igitur hoc inde patet, quia sæpissimè, ut rationem propagationis peccati illius asserat, dicit, magnitudine primi peccati naturam tantopere per concupiscentiam esse corruptam, ut vitio quodammodo in naturam verso, simul cum natura propagaretur & vitium: *Ex quo Adam ex olea tali, in qua nec semen erat huiusmodi, unde amaritudo nasceretur oleastrum, in oleastrum peccando conversus est, quia tam magnum peccatum fuit, ubi magna in deterius fieri mutatio natura, totum genus humanum fecit oleastrum: ita (ut quemadmodum nunc in ipsis videmus arboribus) siquid inde in oleam gratia divina convertat, ibi vitium prima naturæ, quòd erat originale peccatum, de carnali concupiscentia traductum & accitum remuta-*

venit, aut, regatur, non impuerit: inde tamen olea-
 Cap. penult. ser. nascatur &c. Et in libro secundo: Vultus,
 quod peccatum vocatur, ipsam vitam vulnerat qua
 recte viveretur. Loc autem tunc magis atque altius
 diabolus inservit, quam sunt ista hominibus nota pec-
 cata. Unde illo magno prami hominis peccato natura
 ibi nostra in deterius commutata, non solum facta est
 peccatrix, sed etiam genuit peccatores. Et paulo
 post: Hoc autem peccatum, quod ipsum hominem
 in paradiso mutavit in peius, quia multo est gran-
 dius, quam iudicare non possumus, ab omni natura
 trahitur. Hanc autem vitiationem naturæ sta-
 tim adicit esse concupiscentiam; per quam quia
 proles seminatur, velut ex illa oliva quidam nostri ge-
 neris oleaster, sic inde reatum nascendo trahit, ut nisi
 renascendo liberari ab illa peste non possit. Et alibi
 de concupiscentia illa disputans: Propter dam-
 nabile vitium, quo vitata est, natura humana dam-
 natur. Et inferius eandem doctrinam profes-
 quens: Hic est fructus eius ex antiqua immunditia
 stirpe, quam plantavit in homine (diabolus) Et
 in libris de Civitate Dei: Non enim aliud ex
 eis, quam quod ipsi fuerant, nasceretur: pro magni-
 tudine quippe culpe illius naturam damnatio mutavit
 in peius, ut quod penaliter precepit in peccantibus
 hominibus primis, etiam naturaliter sequeretur in na-
 scentibus ceteris. Et inferius declarat hoc se de
 morti peccatoque proles obstricta nascatur,
 Hactenus in eo natura humana vitata atque mutata
 est, ut repugnantem pateret in membra inobedi-
 entiam concupiscendi, & obstricta gereret necessitate mor-
 iendi: atque ita quod vitio penaque factus est, id est,
 obnoxios peccato mortique generaret. Et inferius:
 Cap. 15. Iam natura erat seminalis ex qua propagarentur: quæ
 scilicet propter peccatum vitata, & vinculo mortis
 obstricta iusteque damnata, non alterius conditionis
 homo ex homine nasceretur. Ac per hoc à liberi ar-
 bitrij malo usu series huius calamitatis exorta est, qua
 humanum genus origine depravata velut radice cor-
 rupta, usque ad secundam mortis exitium miseriarum
 Lib. 14. de coniectione perduceret. Et in libro 14. Quod in ea
 Civit. c. 20. parte maxime oportuit apparere, qua generatur ipsa
 natura, que illo primo & magno in deterius est mu-
 tata peccato: à cuius nexa, nullus eruitur nisi &c. in
 singulis expiatur. Et Iuliano obijcienti fecun-
 ditatem, unde nascuntur parvuli, ante libi-
 dinem fuisse institutam, Respondet Augusti-
 nus: Non attendis peccato illo magno universam in
 Lib. 9. conit. deterius mutatam fuisse naturam, unde fuerat pro-
 pag. ducenda. Sicut enim ex peccato, ut subiicit,
 Ita ex maledicto (in Evam dato) in peius tota est
 mutata natura. Et in libris operis imperfecti
 Lib. 2. oper. imperf. fol. 372. adversus Iulianum: Sed quia in illo, qui hoc egit,
 (Adamo) quando id egit, omnes eramus, tan-
 tumque fuit actuale delictum, ut eo natura universa
 vitaretur humana, quod satis indicat etiam ipsa ge-
 neris humani tam manifesta miseria, hoc delictum
 alienum, obnoxia successione sit nostram. Ex his alijs-
 que pluribus locis, quæ proferre possem, si
 res postularet, manifestissime constat, Augu-
 stino non esse satis, ut peccatum primi ho-
 minis propagari possit, quod ab illo humani
 generis capite peccatum sit, & amissa gratia;
 sed quod ita peccatum sit, ut per peccati illius

magnitudinem universa natura vitaretur hu-
 mana per concupiscentiam illam legem,
 quam in membris accepit. Per hoc enim fit,
 ut illa lege, seu illo naturæ vitio propagato,
 etiam simul peccatum originale propagetur.
 Quod alibi comparatione podagræ illustrat,
 quæ velut vitium parentis intemperantia con-
 tracta, cum ipsa natura subinde propagatur:
 Siquis intemperantia sibi podagram suam, eamque
 transmittat in filios, quod sæpe contingit, non evellit
 dicitur in eos illud vitium de parente transmissum
 quoque hoc in parente fecisse? quoniam quando ipse
 fecit in illi fuerunt, ac sic ipsi atque ille adiu-
 runt. Fecerunt ergo non actione hominum, sed ratione
 iam sentium. Quod ergo aliquoties invenitur in corporis
 moribus, hoc in illo illius primi generis antiquo ma-
 gnoque peccato, quo natura humana universa vitata
 est, factum esse novit &c. Quo sane loco evi-
 denter simul explicat, & magnitudinem pec-
 cati primi causam esse corruptionis naturæ, &
 corruptionem transfusionis; & ita omnia nullo
 ex pacto, sed ex ipsa rerum natura contingere,
 quod & filij in parente peccasse, & illi cum
 ipso uno fuisse dicantur. Nimirum, quia stirps
 live radix ipsa vitata est, ex qua fuerat propa-
 go ducenda: quæ semel vitata, rerum natura
 postulat, aut patitur, ut huiusmodi radices
 vitium in fructibus inde nascentibus osten-
 datur.
 Hoc est igitur, quod etiam toties dicit, id-
 circo peccatum illud primi hominis transfun-
 di in posteros, quia radix, ut etiam supra au-
 didimus, ipse scilicet primus homo, est vitia-
 ta; non illo vitio quod peccatum dicimus:
 hoc enim sanctificatione sæpe tollitur atque
 ante generationem fortassis ab Adamo subla-
 tum fuit: sed illo, quod primi hominis pec-
 cati pena fuit profundissime impressa natura,
 quam velut umbra corpus etiam in propaga-
 tione consequitur: Universa massa tanquam in
 vitata radice damnata est. Et alibi: Totum mun-
 dum malum fecit, qui primo peccavit. Omnis massa
 in radice vitata est. Et rursum: Quia secundum
 propagem carnis in illo eramus omnes, antequam
 nati essemus, tanquam in parente, tanquam in radice
 ibi eramus: sic venerata est ipsa arbor, ubi eramus. Et
 paulo ante explicans quo pacto illa radix vi-
 tiata fuerit: A Deo, inquit, bona est instituta
 natura, sed per malam voluntatem à serpente vitata
 est: ideo quod fuit in Adam culpa non natura, nisi
 propagati factum est iam natura. Quod alibi et-
 jam comparatione fontis pulchrè declarat:
 In ramo adhuc mihi commiserunt: sed in radice pe-
 rierunt &c. (parvuli) nihil mali habent nisi quod
 de fonte iraxerunt. Qua de causa genus huma-
 num originaliter & radicaliter damnatum vo-
 cat; illud tamen in unum peccatum, quod tam ma-
 gnum in loco & habitu tantæ felicitatis admissum est,
 ut in uno homine originaliter, atque (ut ita dixerim)
 radicaliter totum genus humanum damnaretur, non
 solvitur ac diluitur, nisi per unum mediatorem &c.
 Hæc autem omnia nihil aliud in Augustino
 spirant & volunt, quam ita vitium originale
 in posteros esse propagatum, quemadmodum,
 si fons vel radix arboris vitietur, necesse est
 omnes

LA 112

lib. 1.

lib. 1. de sup. c. 2.

lib. 13. de Civit. Dei cap. 3.

lib. 14.

cap. 15.

lib. 14. de Civit. c. 20.

lib. 9. conit. Iul. c. 26.

lib. 2. oper. imperf. fol. 372.

lib. 1. de sup. c. 2.

lib. 13. de Civit. Dei cap. 3.

lib. 14. de Civit. c. 20.

lib. 9. conit. Iul. c. 26.

lib. 2. oper. imperf. fol. 372.

213

omnes aquas inde promanantes, & omnes A
fructus inde nascentes primam illam ori-
ginis redolere corruptionem; nisi vitium
ab ipso fonte primitus, & à radice tollatur.

Quæ vitiorum ex fonte, ex radice, ex ori-
gine propagatio, quia valde naturalis, &
communi cursu naturarum consentanea est,
hinc est quod Augustinus sæpè dicat, nihil mi-
randum esse quod ita fiat peccati propagatio;
cùm potius mirum foret, si contra accidere cer-
neremus: *Nec mirum autem, nec iniustum est, quod
radix profert damna à damnatos. Et in eodem li-
bro alio in loco: Si ergo hæc est conditio in corpore
mortis huius (quod concupiscentia non extin-
guitur) procul dubio satis evidenter apparet, unde
trahant parvuli obligationem peccati, cum carnaliter
nascuntur &c. Non enim hæc trahunt ex opere, quo
humanam Deus naturam fecit; sed ex vulnere, quod*

*natura humana hostis infixit &c. unde genus hu-
manum in his qui viam Dei ambulant, via dicitur et.
Hoc est, trahunt eam ex concupiscentia, quæ
tanquam vulnere, etiam dum bene vivimus,
claudicamus. De qua propagationis eviden-
tia, & quod nulla admiratione digna sit, plura
inferius dicturi sumus. Hæc interim sola, quæ
capite isto protulimus apertè probant, propter
illam naturæ vitiationem, ei stabiliter inhæ-
rentem, ex Augustini mente peccatum origi-
nale propagari: quod quemadmodum affir-
mativis locutionibus toties pronuntiantem
audivimus, ita negativis, sine naturæ corrup-
tione, quam voluntas fecit, non posse pecca-
tum originale propagari non minus perspicue
dicit, cùm Iuliano dicit: *Originale peccatum, Lib. 3. cont.
quod nos dicimus, vos negatis, nihilum esset utique, vol. c. 24.
nisi naturæ ex primi hominis voluntate vitiatæ.**

CAPVT SEPTIMVM.

Ostenditur secundo ex locis, quæ speciatim concupiscentiam
velut propinquam causam propagationis
exprimunt.

SED non contentus Augustinus ipsam A
primam originem propagationis origi-
nalis peccati designasse, quod videlicet
natura in sua radice ita profundè vitia-
ta est, ut servato naturali ordine non possit
sine vitio tenacissimè sibi coherentè propagari,
sæpè clarissimis verbis ipsum tangit vitium,
nempe concupiscentiam carnis, cujus infectio-
ne & contagio peccatum in prolem generando
traicitur. Quid enim illis verbis evidenti-
us?

*Occulta etiam tæbe carnalis concupiscentia sua tabi-
ficavit in se omnes de sua stirpe venientes. Quid illis
clariùs? Illud, quod remissum, & tectum est, &
non imputatur, (id est, concupiscentia) habet vim
occultæ, & quædam occultam, unde seminetur amarus oleaster,
nisi & illic eadem Dei agriculturæ remittatur, tegat-
ur, non imputetur. Quid illis illustrius, ac ter-
giverfationi minùs obnoxium? Hæc, inquam,
concupiscentia, qua solo Sacramento regenerationis
expiatur, profecto peccati vinculum generatione tray-*

*bitur in posteris. Et paulò inferius: Hoc generi humano
infectum vulnus à diab. lo, quicquid per illud nascitur,
cognit esse sub diabolo, tanquam de suo fructu peccatum
imè decerpatur. Et mox: Hic est fructus eius ex anti-
qua immunditia stirpe, quam plantavit in homine.
Nempe quia immundissimam illam concupis-
centiam velut stirpem immunditiæ, quæ ge-
nerando traicitur, in homine primo, pec-
catum illud magnum ei persuadendo, plan-
tavit.*

Hinc est, quod subinde concupiscentiam
illam Apostolica phrasi legem peccati vocat, quia
instar legis quodammodo peccatum jubet, ne
quis ex ea propagari peccatum originale mi-
retur. *Ex hac igitur morbida carnis, ex hac lege
peccati & mortis quisquis carnaliter generatur, re-
generari spiritaliter opus habet. Et in libro se-*

*condo ejusdem operis: De hac lege peccati na-
scitur caro peccati, expianda per illius sacramentum,
qui venit in similitudine carnis peccati &c. sic omni-
ab eis transiit fecit in posteris ipsa lex vitium mortis,
quemadmodum labor &c. Et in libro secundo
adversus Iulianum: Attende pauli per, quomodo
ex hac lege peccati omnem generari hominem, & ideo
trahere originale peccatum, sanctus eloquatur Am-
brosius. Et ne quis hujusmodi locutiones ita
intelligeret, quasi concupiscentia solum velut
argumentum naturæ vitiatæ adesse putaretur,
sæpè causalitatem concupiscentiæ ad propa-
gandum originale vitium exprellit: aliquan-
do quidem illis utendo cauendi particulis,
quæ non possunt in alium sensum accipi, unde,
inde, per, ex, propter, quia, & similibus: *Eccè Lib. 2. cont.
unde illa confusio. ecce unde contextio & succentio fo-
liorum, ecce unde in posteris originale peccatum. Et
in libro operis imperfecti adversus eundem
Iulianum: Ecce de qua trahitur originale peccatum
(scilicet de pudenda libidine) ecce per quam
nasci voluit, qui venit non suam ferre, sed nostrum au-
ferre peccatum. Et iterum: Eo malo bene utuntur
intentione generandi; quanyis trahant inde, qui
generantur, originale peccatum. Et versus finem
libri: De hac concupiscentia suscepta tua, tibi qui-
dem pulchra nimis, sed foeda omnibus sanctis, ge-
neratione trahitur originali peccati vinculum, sola
regeneratione solvenda. Et in libro quinto prio-
ris operis: Quæ lex peccati si propterea reum parven-
tem non tenet, quia regeneratus est, quid mirum si
propterea reum tenet nascentem, quia inde generatus
est? Cujusmodi locutiones sexcentis ab Au-
gustino repetuntur. Aliquando verò disertis-
simis verbis vitium ex vitio, sicut naturam ex
natura propagari asserit. Quid enim sibi vult
aliud id quod in libro de peccato originali
dicit?**

JOHANNES
BENEDICTUS